

۲۰۱۶/۰۴/۲۲

ع، شیرزوي

د کتاب نړيواله ورځ

کتاب هغه ستر او نه ختمیدونکي کان دي، چې هر څومره يې راسپړي، د انسان په پوهه، علم، فکر او عقل کې نوي د بریا لارې چارې پرانستل کېږي، د بریا په لور خوځنده گامونه هغه څوک اوچتوالي شي، چې د علم او د پوهې په گانه سمبال وي. د علم او پوهې لاس ته راوړنه په شرعي او ټولنيز ډول د هر انسان طبعي حق دی. په دې اړوند يو عالم داسې وايي: هر انسان بايد کتابونه ولري او که داسې يو کس پيدا شي چې کتابونه نه لري، نو خپلوي دي د داسې يو عالم سره وکړي چې ډير کتابونه ولري او هر وخت په مطالعه بوخت وي.

د کتاب نړيواله ورځ «۲۳» د اپريل هر کال د ملگرو ملتو د علمي، سياسي او کلتوري ارگان (UNESCO، یونسکو) له خوا د نړۍ په يو شمير هيوادونو کې د غونډو، محفلونو او کتاب لوستو په بڼه لمانځله کېږي. دغه ورځ په لومړي ځل د ۱۹۹۵ م کال د اپريل په «۲۳» د یونسکو له خوا و لمانځله شوه او پريکړه وشوه چې دغه ورځ به هر کال د دوي له خوا په يړ لړ خاصو مراسمو لمانځله کېږي.

دلته دا سوال رامنځ ته کېږي چې د دې ورځې د شاه ليد نيټه ولې د اپريل ۲۳ نيټه ده؟ دا ورځ ځکه ۲۳ د اپريل ونومول شو چې په دې ورځ د لومړي ځل له پاره په ۱۹۲۳ م کال کې د هسپانيې په هيواد د «کتا لونيا» په ښار کې څو تنه کتاب پلورونکي سره راټول شول او پريکړه يې وکړه چې د خپل هيواد لوی ليکوال: ميگول دی کی کار و انت، Miguel de Cervantes چې په ۱۹۱۶ م کال يې په همدې ورځ د نړۍ څخه سترگې پټې کړي وي، د هغې تلين و لمانځي. کله چې په ۱۹۹۵ م کال یونسکو سازمان په دې لټه کې شو چې د کتاب ورځ په نړيواله کچه ولمانځل شي، نو د کتاب پر تير شوي بهير باندې يې پلټنې پيل کړي، په پايله کې لاسوندونو وښودله چې په «۲۳» د اپريل د نړۍ ستر ليکوال، اديب او ډرامه ليکونکي ويليم شکسپير William Shakespeare چې د برتانيا د هيواد اوسيدونکي و، د ده د «فرست فوليو» نوموتې ډرامه چې په کال ۱۶۲۳ م کال چاپ شوي کتاب يو داسې اثر دي چې په نړۍ کې تر ټولو زيات غوښت او لټون کېږي. د ده دا ليکنه چې د وزی په څرمن ليکل او اوس به عامه نندارې ته وړاندې کېږي، دا له هغې راهيسې چې څلورسوه کاله وړاندې دا ليکنه په لندن کې پلور ته وړاندې شو لومړی ننداره ده، دا ورځ هم د هغې د تلين د ورځې سره سمون خوري. په دې لړ کې د نړۍ يو بل نوموتې ليکوال او تاريخ پوه: گارسی لاسودی لا ويگا de la Vega Garcilaso چې د پيرو د هيواد اوسيدونکي و، دې هم په همدې نيټه د نړۍ څخه سترگې پټې کړيدي.

یونسکو په دې فکر کې شو چې «۲۳» د اپريل دا ورځ د کتاب د مینانانو له خوا لمانځل کېږي، په همدې بنسټ او بنياد يې درويشتم د اپريل د کتاب نړيوالي ورځې په نامه د تير شوي بهير پر بنياد ونومول شو، دغه تاريخ په هسپانيه او هسپانيوي ژبو هيوادو کې چې په نړۍ کې د نهو هيوادو څخه عبارت دي لکه: مکسيکو، ارجنټاين، چلي، کيوبا، کولمبيا، پراگواي، پيرو او يورگوواي کې په خاصو مراسمو لمانځله کېږي.

او هغه مډال چې د دوي د ستر ليکوال ervanteC deMiguel د نړۍ په نوم نومول شوي و، خپلو نوموتو ليکوالونو ته ډالۍ کاوه او دا لړۍ تر اوسه دوام لري. نومړی مډال تير کال «۲۰۱۵» کال د مکسيکو د هيواد ستر ليکوال، شاعر او ډرامه ليکونکي: فری ناندودل پاسو sodel PaFernando ته ډالۍ شو، د دې مډال بڼه د ادبي ارزښت ترڅنگ «۱۲۵۰۰۰» ايرو دي چې د هسپانيې د هيواد د کلتور وزارت له خوا ورکول کېږي. یونسکو په دې منظور دغه ورځ په نړيواله کچه هر کال د نړۍ په «۱۷۵» هيوادو کې لمانځي تر څو د خلکو او ولسونو تر منځ د کتاب لوستولو پر مټ د ښه ژوند او ورور گلوي تخم وشيندي، د دې ترڅنگ انسانان کتاب لوستولو ته وهڅوي، تر څو د ژوند په گڼو اړخونو کې د کتاب څخه گټه اخيستنه تر لاسه شي، تر څو د نړۍ هر وگړی ته د علم او پوهې دروازی پرانستل شي او د نړۍ په گوټ گوټ کې د ناپوهي او بې علمي تخر تولا شي، د کتاب پر مټ هر انسان کولاي شي د خپل هيواد په پر مختگ او وده کې اغيزمن گامونه اوچت کړي، د کتاب په اړوند د امريکا پخواني ولسمشر: ابراهيم لن کين Abraham Lincoln وايي: هر هغه شی چې غواړم زده کړم، په کتاب کې شتون لري او زما ښه ملگری هغه څوک دی چې ماته کتاب ډالۍ کړي.

د پاڼو شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

لوی استاد الفت صاحب وایې : «زما ارمان به هغه وخت پوره شي، چې د پوهې قیمت کم شي او هر څوک یې
اخستلای شي» د دې اصل پر بنسټ واقعاً پوهه، علم او زده کړه د انسان په فکر او عقل کې تغیرات راوړي او
دغه کټه د بلې هرې گټې څخه زیاده او درنه ده.

سرچینې:

<http://www.un.org/>
[WWW. UNESCO.com](http://WWW.UNESCO.com)
<http://global.britannica.com/>
<http://www.opensourceshakespeare.org/>
<http://www.taand.com/>

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ